

**Силабус дисципліни
«ІСТОРІЯ ВОКАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА»**

**Освітній ступінь «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма
«Спів»
Рік навчання: I
Семестр: 1. 2
Кількість кредитів: 4
Мова викладання: українська**

Керівник курсу ОК 16 «ІСТОРІЯ ВОКАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА»

Плонська Наталія Сергіївна,

викладачка кафедри «Мистецтво співу»

Контактна інформація: amazon.nat1979@gmail.com

Прореквізити та постреквізити дисципліни

Прореквізити дисципліни:

Засвоєні знання з «Музичної літератури» і «Історії музики» на рівні середньої спеціалізованої музичної освіти або спеціалізованої професійної освіти освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста / фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

Паралельне вивчення дисциплін ОК 8. Історія світової музики; ОК 15. Спеціальний клас. Сольний спів.

Постреквізити дисципліни

ОК 25. Дипломна робота.

ОК 30. Методика викладання фахових дисциплін.

ОК 32. Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару.

ОК 33. Педагогічна практика.

ОК 34. Концертно-виконавська практика.

Призначення дисципліни

Дисципліна «Історія вокального мистецтва» належить до обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми з циклу дисциплін фахової професійної підготовки. Її вивчення призначено сформувати у здобувачі вищої освіти систему знань про історичний розвиток професійного вокального мистецтва та його основні жанри, форми, стилі. Сформувати стійкий пізнавальний інтерес до вокального мистецтва, художнє мислення та розуміння поняття вокальної культури. Ознайомити студентів з творчістю видатних співаків минулого і сучасності; виховати в них потребу стежити за прогресивними сучасними тенденціями у вокальному мистецтві, уявляти їх суть та вміти враховувати у своїй професійній діяльності; опанувати

фаховими орієнтирами щодо естетичних традицій європейського вокального виконавства.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спів», вивчення дисципліни «Історія вокального мистецтва» сприяє **формуванню** у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасним знаннями.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність працювати автономно.

ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про суспільство та у розвитку суспільства.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у історії музичного мистецтва.

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК 15. Здатність здійснювати редакторську / лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.

СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, педагогічної діяльності.

СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Мета навчальної дисципліни: набуття студентами теоретичних знань з музично-історичного розвитку професійного вокально-виконавського мистецтва з подальшим їх застосуванням у педагогічній та практичній творчій діяльності. Збагачення загального культурного рівня студентів, розвиток музично-естетичного смаку, сприяння формуванню професійних компетентностей.

Зміст і структура дисципліни

Вивчення дисципліни «Історія вокального мистецтва» розраховано на два Модулі (семестри) і передбачає отримання теоретичних знань на лекційних заняттях, прослуховування вокальних прикладів, їх порівняння і професійне аналізування, а також проведення семінарських занять.

Тематика курсу охоплює історичний шлях розвитку професійного вокального виконавства з давніх часів до сучасності.

Протягом другого модулю здобувачі вищої освіти працюють над Курсовою роботою за вільно обраною темою з історії вокального мистецтва. захист курсової роботи відбувається наприкінці 2 Модулю.

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Всього годин	В тому числі			Самостійна робота студента
		Аудиторні заняття			
		Лекції	Практичні	Семінарські	
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Вокальне мистецтво.					
Тема 1. Предмет та завдання дисципліни «Історія вокального мистецтва».	4	2	-	-	2
Разом за змістовим модулем 1.	4	2	-	-	2
Змістовий модуль 2. Вокальна творчість в Давньому світі.					
Тема 2. Особливості співу у Давньому Єгипті, Малої Азії, країнах Сходу.	8	4	-	-	4
Тема 3. Спів в Давній Греції. Роль грецького театру в розвитку вокального мистецтва.	10	5	1	-	4
Тема 4. Спів в Давньому Римі. Римський театр.	8	3	1	-	4
Разом за змістовим модулем 2.	26	12	2	-	12
Змістовий модуль 3. Розвиток професійного співу в період після занепаду Римської					

імперії до виникнення опери.					
Тема 5. Візантійська вокальна культура. Хоровий спів у християнському богослужінні.	11	4	2	-	5
Тема 6. Спів в Київській Русі.	8	3	1	-	4
Тема 7. Духовний та світський спів у часи Середньовіччя.	11	4	2	-	5
Разом за змістовим модулем 3.	30	11	5	-	14
Разом за модулем 1.	60	25	7	-	28
Модуль 2					
Змістовий модуль 4 Виникнення та поширення опери як визначальний фактор у розвитку європейського професійного вокального мистецтва.					
Тема 8. Спів у Європі часів Відродження.	8	3	1	-	4
Тема 9. Поширення опери як головний фактор розвитку мистецтва співу.	9	4	1	-	4
Разом за змістовим модулем 4.	17	7	2	-	8
Змістовий модуль 5. Розвиток співу на території сучасної України в XVII-XVIII ст..					
Тема 10. Особливості вокального мистецтва на території сучасної України в XVII-XVIII ст.	8	3	1	-	4
Разом за змістовим модулем 5.	8	3	1	-	4
Змістовий модуль 6. Особливості розвитку вокального мистецтва у XIX столітті.					
Тема 11. Розвиток сольного співу в країнах Західної Європи у XIX столітті.	8	3	1	-	4
Тема 12. Розвиток сольного співу на території сучасної України у XIX столітті.	8	3	1	-	4
Разом за змістовим модулем 6.	16	6	2	-	8
Змістовий модуль 7. Багатожанровість професійного вокального мистецтва XX - XXI ст.					
Тема 13. Особливості розвитку сольного співу в XX столітті.	10	2	2	2	4
Тема 14. Розвиток вокального мистецтва на початку XXI століття.	9	2	1	2	4
Разом за змістовим модулем 7.	19	4	3	4	8
Разом за модулем 2.	60	20	8	4	28
Усього годин:	120	45	15	4	56
Усього годин:	120	64			56

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього	В тому числі	
		Аудиторні заняття	Самостійна робота

		Лекції	Практи	Семіна речі	
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Вокальне мистецтво.					
Тема 1. Предмет та завдання дисципліни «Історія вокального мистецтва».	4	1	-	-	3
Разом за змістовим модулем 1.	4	1	-	-	3
Змістовий модуль 2. Вокальна творчість в Давньому світі.					
Тема 2. Особливості співу у Давньому Єгипті, Малої Азії, країнах Сходу.	8	1	-	-	7
Тема 3. Спів в Давній Греції. Роль грецького театру в розвитку вокального мистецтва.	10	2	-	-	8
Тема 4. Спів в Давньому Римі. Римський театр.	8	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2.	26	5	-	-	21
Змістовий модуль 3. Розвиток професійного співу в період після занепаду Римської імперії до виникнення опери.					
Тема 5. Візантійська вокальна культура. Хоровий спів у християнському богослужінні.	11	2	1	-	8
Тема 6. Спів в Київській Русі.	8	2	-	-	6
Тема 7. Духовний та світський спів у часи Середньовіччя.	11	2	1	-	8
Разом за змістовим модулем 3.	30	6	2	-	22
Разом за модулем 1.	60	12	2	-	46
Модуль 2					
Змістовий модуль 4 Виникнення та поширення опери як визначальний фактор у розвитку європейського професійного вокального мистецтва.					
Тема 8. Спів у Європі часів Відродження.	8	1	-	-	7
Тема 9. Поширення опери як головний фактор розвитку мистецтва співу.	9	1	1	-	7
Разом за змістовим модулем 3.	17	2	1	-	14
Змістовий модуль 5. Розвиток співу на території сучасної України в XVII-XVIII ст.					
Тема 10. Особливості вокального мистецтва на території сучасної України в XVII-XVIII ст.	8	1	-	-	7
Разом за змістовим модулем 5.	8	1	-	-	7
Змістовий модуль 6. Особливості розвитку вокального мистецтва у XIX столітті.					
Тема 11. Розвиток сольного співу в країнах Західної Європи у XIX столітті.	8	1	1	-	6
Тема 12. Розвиток сольного співу на території сучасної України у XIX столітті.	8	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 6.	16	3	1	-	12

Змістовий модуль 7. Багатожанровість професійного вокального мистецтва ХХ - ХХІ ст.					
Тема 13. Особливості розвитку сольного співу в ХХ столітті.	10	1	1	1	7
Тема 14. Розвиток вокального мистецтва на початку ХХІ століття.	9	1	1	1	6
Разом за змістовим модулем 7.	19	2	2	2	13
Разом за модулем 2.	60	8	4	2	46
Усього годин:	120	20	6	2	92
Усього годин:	120	28			92

Самостійна робота студента є обов'язковою складовою навчального процесу, від виконання якої залежить повнота та якість засвоєння тематичного матеріалу. Опанування змістом дисципліни «Історія вокального мистецтва» передбачає різні види самостійної роботи – вивчення тематичного матеріалу, читання конспекту лекцій, слухання музичних прикладів, відвідування музеїв, виставок, театральних вистав, концертів, перегляд відеозаписів, читання основної та додаткової літератури, аналізування отриманої інформації з фіксуванням висновків в зошиті з дисципліни, підготовка до опитування, написання курсової роботи.

Методичні рекомендації до написання курсової роботи.

Курсова робота з дисципліни «Історія вокального мистецтва» є самостійною письмовою роботою студента за обраною темою з елементами наукового дослідження, над якою він працює протягом семестру. В процесі підготовки курсової роботи студент поглиблює та узагальнює знання з дисципліни «Історія вокального мистецтва», вчиться застосовувати наукові методи дослідження, опрацьовувати інформаційні джерела, аналізувати інформацію, та структуровано, аргументовано і логічно висловлювати свою думку стосовно проблематики роботи.

Як студенту працювати над курсовою роботою. Під час роботи треба пам'ятати про академічну доброчесність і кожен авторську думку з першоджерел оформлювати належним образом – в лапках, з посиланням на джерело інформації.

I. Студент обирає тему курсової роботи самостійно, погоджуючись з керівником. Тема роботи повинна відповідати завданням дисципліни.

II. Знайомиться з вимогами до написання курсової роботи.

Структура роботи.

Титульний аркуш.

1. Зміст з вказанням сторінок кожного розділу та параграфу.
2. Вступ (актуальність дослідження, мета і завдання, предмет, об'єкт).
3. Основна частина (2-3 розділи з 2-3 параграфами) розкриває зміст дослідження. Кожен розділ треба завершувати лаконічними висновками.
4. Висновки (узагальнені на основі висновків до кожного розділу).

5. Список використаних джерел (біля 20) (література, Internet - ресурси, інтерв'ю) за алфавітом, оформлюється відповідно до вимог бібліографічного опису (національний стандарт України ДСТУ 8302:2015).

6. Додатки (ілюстрації, таблиці та ін.).

Шрифт Times New Roman, розмір 14. Правий берег 1,5 сантиметри, лівий берег 2,5 сантиметри, верхнє і нижнє 2 сантиметри.

III. Підбирає і вивчає літературу та інші інформаційні джерела для розкриття теми роботи (треба порадитись з викладачем).

IV. Опрацювання джерел інформації. Робота над основною частиною. Доопрацювання списку використаних джерел.

V. Робота над вступом і висновками.

VI. Остаточне редагування тексту.

VII. Підготовка до захисту.

Для більш детального отримання методичних порад треба дивитись «Положення про курсову роботу (для здобувачів ОПП «Спів»)»

https://koukim.com/ua/publiczna_informatsiya/dokumenty_yakymy_rehulyuyetsy_a_poryadok_zdiysnennya_osvitnoho_protsesu.html

Політика навчальної дисципліни

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: експрес-опитування; ведення записів та конспектування лекцій у зошиті; усні відповіді; виконання практичних завдань; захист курсової роботи.

Форми контролю знань студентів: поточний; модульний (семестровий) - (диференційований залік, комплексний екзамен), підсумковий модульний.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100 – бальною шкалою та шкалою ECTS – А (90 - 100), В (82 - 89), С (75 - 81), D (64 - 74), E (60 -63), Fx (35 - 59), F (1-34), яка переводиться в національну (чотирибальна: 5 – відмінно, 4 - добре, 3 - задовільно, 2 – незадовільно).

Поточний контроль відбувається на кожному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки з теми, своєчасність і повноту виконання завдань самостійної роботи, опрацювання основної та додаткової літератури, перевірку конспектування лекцій, виконання практичних завдань, активність та ініціативу студента при обговоренні питань теми, участь в опитуванні.

Політика оцінювання: за кожною темою студент може отримати максимальну кількість балів – 5 за аудиторну роботу і 5 за самостійну роботу. Мінімальний поріг оцінювання (бали, які зараховуються) – 3. Весь обсяг роботи, яку виконує студент протягом семестру підсумовується за допомогою накопичувальної системи балів. Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний, семестровий контроль (оцінюється за 30 – бальною шкалою). Підсумковий бал переводиться в

національну шкалу. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за різні види завдань дорівнює 100 балів.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності за модуль	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS
90-100	5 Відмінно	A
82-89	4 Добре	B
74-81		C
64-73	3 Задовільно	D
60-63		E
35-59	2 Незадовільно	FX Для одержання кредиту потрібне доопрацювання.
0-34		F Необхідне повторне вивчення дисципліни

Політика академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти запов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Курсові роботи перед презентацією і оцінюванням перевіряються на авторство тексту програмою Unicheck.

Політика відвідування. Матеріал пропущених занять (з поважних і неповажних причин) студенти запов'язані опрацювати та здати викладачу всі завдання за темою.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект. Монографія / Антонюк В. Г. – К. : Українська ідея. – 2001.
2. Анучина Л. В. Культура Сходу (давні цивілізації і середньовіччя) / Л. В. Анучина — Х. : Регіон - інформ, 2005. — 152 с.
3. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва: підручник / Б. П. Гнидь. – К.: НМАУ, 1997 -320 с.
4. Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки. Посібник. Вінниця. Нова книга, 2013. – 176 с.
5. Шуляр О. Д. Історія вокального мистецтва. Монографія: Ч. I / О. Д. Шуляр. – Івано-Франківськ: Видів «Плай» ПНУ ім. В. Стефаника, 2010. – 352 с.
6. Шуляр О. Д. Історія вокального мистецтва. Монографія: Ч. II / О. Д. Шуляр. – Івано-Франківськ: Видів «Плай» ПНУ ім. В. Стефаника, 2012. - 360 с.

Допоміжна література

1. Балух В. О. Історія античної цивілізації: У 3-х т. — Т. 2. Стародавній Рим: Підручник. — Чернівці: ТОВ «Наші книги», 2008. — 848 с.

2. Гнидь Б. П. Виконавські школи України: Кафедра сольного співу НМАУ ім. П. І. Чайковського (1971-2001) / Гнидь Б. П. – К. : НМАУ. – 2002.
3. Дей О. І. Народно-пісенні жанри. – К.: Музична Україна, 1977. - 108 с.
4. Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття : монографія / Ганна Василівна Карась. – Івано-Франківськ : Тіповіт, 2012. -1164 с.
5. Станішевський Ю. Національний академічний театр опери і балету України імені Тараса Шевченка: Історія і сучасність. – К.: Музична Україна, 2002.
6. Тушева В. В. Основи наукових досліджень : Навчальний посібник / В. В. Тушева, УМО НАПН України. – Харків.: «Федорко», 2014. – 408 с.
7. Українська музична енциклопедія. – К.: ІМФЕ, 2006. – Т. 1
8. Українська музична енциклопедія. – К.: ІМФЕ, 2008. – Т. 2
9. Українська музична енциклопедія. – К.: ІМФЕ, 2011. – Т.3
10. Швачко Т. О. Євгенія Мірошніченко/ Швачко В. Г. – К. : Музична Україна. – 2011.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://izbornyk.org.ua/istkult/ikult11.htm> (спів у Київський Русі)
2. https://chtyvo.org.ua/authors/Hnyd_Bohdan/Istoriia_vokalnoho_mystetstva/ («Історія вокального мистецтва» Б. Гнидь)
3. <http://hatob.com.ua/ukr/istoriya-teatra> (Історія театру)
4. http://en.wikipedia.org/wiki/Ukrainian_folk_music (Українська фольклорна музика)
5. <https://www.youtube.com/watch?v=Ismdhz0RJ0E> (Григорианський хорал)
6. <https://www.youtube.com/watch?v=Aoj2kGBddRA>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=gJ3GvutirCQ> (Артуро Тосканіні)
8. <http://www.umka.com.ua/ukr/catalogue/folk/> (Українська музика)
9. <https://www.youtube.com/watch?v=s-TwMfgaDC8> (Марія Каллас)
10. <https://www.youtube.com/watch?v=a7Dh5QoXv2c> (Марія Каллас)
11. <https://www.youtube.com/watch?v=RxZSP1Dc78Q> (Монтсеррат Кабальє)